

LEKSYKON CEN TRANSFEROWYCH

redakcja naukowa Jarosław F. Mika

Paula Arciszewska, Aleksandra Chojnacka
Kamil Jaśkiewicz, Jarosław F. Mika, Michał Mika
Karolina Ostapiuk, Beata Rawa, Paweł Rosiński

LEKSYKON CEN TRANSFEROWYCH

redakcja naukowa Jarosław F. Mika

Paula Arciszewska, Aleksandra Chojnacka
Kamil Jaśkiewicz, Jarosław F. Mika, Michał Mika
Karolina Ostapiuk, Beata Rawa, Paweł Rosiński

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 30 maja 2019 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zajac

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Łamanie
Krzysztof Drzewiecki – JustLuk

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2019

ISBN 978-83-8160-672-1

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
---------------------	----

Wstęp	21
-------------	----

A

1. Aktualizacja dokumentacji podatkowej (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	25
2. Aktywa bilansowe (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	28
3. Aktywa obrotowe (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	29
4. Aktywa pozabilansowe (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	31
5. Alokacja kosztów usług wewnątrzgrupowych (<i>Paula Arciszewska</i>)	33
6. Analiza ekonomiczna (<i>Beata Rawa</i>)	33
7. Analiza funkcjonalna (<i>Paula Arciszewska</i>)	34
8. Analiza opisowa (opis analizy porównawczej i opis analizy zgodności) (<i>Paula Arciszewska</i>)	36
9. Analiza porównawcza (<i>Beata Rawa</i>)	38
10. Analiza rezydualna (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	40
11. Analiza ryzyka (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	41
12. Analiza statystyczna (<i>Beata Rawa</i>)	42
13. Analiza udziału (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	43
14. Analiza wrażliwości (<i>Beata Rawa</i>)	44
15. Analiza zgodności (<i>Paula Arciszewska</i>)	45
16. Arkusz kalkulacyjny (<i>Beata Rawa</i>)	47
17. Automatyczna wymiana informacji w sprawach podatkowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	48

B

18. Bankowy Fundusz Gwarancyjny (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	53
19. Baza danych (<i>Beata Rawa</i>)	54
20. Baza kosztowa (<i>Michał Mika</i>)	55
21. Bazowa stopa procentowa (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	57
22. BEPS (<i>Base Erosion and Profit Shifting</i>) (<i>Paweł Rosiński</i>)	59
23. Biuletyn Informacji Publicznej (<i>Paweł Rosiński</i>)	60
24. Branża (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	61

C

25. Cash pooling (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	63
26. CbC – <i>Country by Country Reporting</i> (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	65
27. CbC-P (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	73
28. CbC-R (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	76
29. Cena transferowa (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	80
30. Ciężar ekonomiczny (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	84
31. CIT-8 (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	85
32. CIT-TP i PIT-TP (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	89
33. Cykl ekonomiczny (inaczej cykl koniunkturalny, cykl gospodarczy, cykl biznesowy) (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	92
34. Cykl życia produktu (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	94
35. Cyrkularna struktura właścicielska (<i>Paula Arciszewska</i>)	96
36. Czynniki dyskontujący (<i>Jarosław F. Mika</i>)	97
37. Czynniki makroekonomiczne (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	97
38. Czynniki mikroekonomiczne (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	98
39. Czynności sprawdzające (<i>Paweł Rosiński</i>)	99

D

40. Decyzja podatkowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	101
41. Deklaracja (<i>Paweł Rosiński</i>)	103
42. Dobra niematerialne (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	103
43. Dodatkowe zobowiązanie podatkowe (<i>Paula Arciszewska</i>)	105
44. Dokument księgowy (dowód księgowy) (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	107
45. Dokumentacja lokalna cen transferowych (<i>local file</i>) (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	109
46. Dynamika przychodów (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	114
47. Dystrybutor o ograniczonych funkcjach i ryzykach (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	115
48. Dystrybutor o rozbudowanych funkcjach i ryzykach (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	118
49. Dywidenda (<i>Beata Rawa</i>)	121
50. Działalność badawczo-rozwojowa (<i>Paula Arciszewska</i>)	123
51. Działalność gospodarcza (<i>Paweł Rosiński</i>)	127
52. Działalność pożytku publicznego (<i>Michał Mika</i>)	128
53. Dzierżawa (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	131

E

54. Ekspektatywa (<i>Paula Arciszewska</i>)	135
55. Elementy analizy wskaźnikowej (<i>Beata Rawa</i>)	135
56. Elementy grupowej dokumentacji cen transferowych (<i>Paula Arciszewska</i>)	138
57. Elementy lokalnej dokumentacji cen transferowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	140
58. Emitent (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	144
59. Etapy badania porównywalności (<i>Beata Rawa</i>)	145
60. Europejski Obszar Gospodarczy (EOG) (<i>Paweł Rosiński</i>)	150

F

61. Faktoring (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	151
62. Faktyczna zdolność osoby fizycznej do wpływania na kluczowe decyzje gospodarcze (<i>Paula Arciszewska</i>)	153
63. Formularz TP-R (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	154
64. Forum Cen Transferowych (<i>Paula Arciszewska</i>)	154
65. Franczyza (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	156
66. Fundacja prawa prywatnego (<i>Paula Arciszewska</i>)	157
67. Funkcja jako element analizy funkcjonalnej transakcji kontrolowanej (<i>Paula Arciszewska</i>)	158

G

68. Grupa kapitałowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	160
69. Grupa podmiotów (<i>Michał Mika</i>)	162
70. Grupa producentów owoców i warzyw (<i>Paweł Rosiński</i>)	164
71. Grupa producentów rolnych (<i>Paweł Rosiński</i>)	165
72. Grupowa dokumentacja cen transferowych (<i>master file</i>) (<i>Paula Arciszewska</i>) ...	166

H

73. Handlowa baza danych (<i>Beata Rawa</i>)	170
74. Hedging (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	171
75. Hierarchiczność wyboru metod szacowania cen (<i>Jarosław F. Mika</i>)	172
76. Holding (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	172

I

77. Informacja o cenach transferowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	175
78. Informacja podatkowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	181
79. Informacje finansowe (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	182
80. Instytucja pomostowa (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	184
81. Interpretacje indywidualne przepisów prawa podatkowego (<i>Paula Arciszewska</i>)	185
82. Interpretacje ogólne przepisów prawa podatkowego (<i>Paula Arciszewska</i>) ...	187

J

83. Jednostka dominująca (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	192
84. Jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>) ...	194
85. Jednostka stowarzyszona (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	196
86. Jednostka współzależna (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	198
87. Jednostka zależna (<i>Paula Arciszewska</i>)	198
88. Jednostki samorządu terytorialnego (<i>Paweł Rosiński</i>)	199
89. Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne (<i>Paula Arciszewska</i>)	200
90. Język składania dokumentacji cen transferowych (<i>Michał Mika</i>)	201

K

91. Kalkulacja wyników (<i>Beata Rawa</i>)	204
92. Kapitał ludzki (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	204
93. Kapitał zakładowy (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	206
94. Kategorie transakcji kontrolowanych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	206
95. Kierownik jednostki (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	211
96. Klasyfikacja ISO 3166 alpha 2 <i>Country Codes</i> (<i>Beata Rawa</i>)	213
97. Klasyfikacja rodzajów działalności gospodarczej (<i>Beata Rawa</i>)	219
98. Klucz alokacji kosztów (<i>Paula Arciszewska</i>)	221
99. <i>Know-how</i> (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	223
100. Komercyjna baza danych (<i>Beata Rawa</i>)	228
101. Komisant (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	230
102. Kompensata (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	232
103. Kompensata warunków transakcji (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	233
104. Kompensaty umyślne (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	234
105. Konsolidacja metodą pełną (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	235
106. Konsolidacja metodą proporcjonalną (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	237
107. Kontrakty terminowe (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	238
108. Kontrola celno-skarbowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	239
109. Kontrola krzyżowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	250
110. Kontrola podatkowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	251
111. Konwencja Modelowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	257
112. Korekta miar pozycyjnych (<i>Beata Rawa</i>)	258
113. Korekta odchyłeń skrajnych (<i>Beata Rawa</i>)	259
114. Korekta pierwotna dochodów podatnika (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	260
115. Korekta wtórna dochodów podatnika (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	261
116. Korekta zbiorowości (<i>Beata Rawa</i>)	265
117. Korekty cen transferowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	266
118. Koszty bezpośrednie (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	271
119. Koszty ogólnego zarządu (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	273
120. Koszty pośrednie (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	274
121. Koszty stałe (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	276
122. Koszty uzyskania przychodów (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	278
123. Koszty w układzie kalkulacyjnym (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	280
124. Koszty w układzie rodzajowym (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	283
125. Koszty wytworzenia (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	285
126. Koszty zmienne (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	287
127. Krajowa Administracja Skarbowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	289
128. Kredyt (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	291
129. Kryteria porównywalności (<i>Beata Rawa</i>)	294
130. Kryteria zawężające (<i>Beata Rawa</i>)	295
131. Kryterium czystości kapitałowej (<i>Beata Rawa</i>)	296
132. Kryterium geograficzne (<i>Michał Mika</i>)	297

133. Kwartył (<i>Beata Rawa</i>)	298
134. Kwartył drugi (mediana) (<i>Beata Rawa</i>)	302
135. Kwartył pierwszy (inaczej kwartył dolny; Q1) (<i>Beata Rawa</i>)	302
136. Kwartył trzeci (inaczej kwartył górny; Q3) (<i>Beata Rawa</i>)	303

L

137. Leasing (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	304
138. Licencje (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	307
139. Licencjobiorca (<i>licensee manufacturer</i>) (<i>Michał Mika</i>)	311
140. Luka strategiczna (<i>Michał Mika</i>)	311

Ł

141. Łańcuch wartości dodanej (<i>Paula Arciszewska</i>)	314
--	-----

M

142. Maksimum (<i>Beata Rawa</i>)	317
143. Marża (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	318
144. Marża brutto (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	318
145. Marża brutto ze sprzedaży (<i>Beata Rawa</i>)	319
146. Marża EBIT (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	320
147. Marża netto ze sprzedaży (<i>Beata Rawa</i>)	320
148. Marża odsetkowa netto (<i>Beata Rawa</i>)	321
149. Marża operacyjna (<i>Beata Rawa</i>)	322
150. Marża zysku brutto (<i>Beata Rawa</i>)	324
151. Mediana (<i>Beata Rawa</i>)	326
152. Metoda ceny odprzedaży (<i>Jarosław F. Mika</i>)	327
153. Metoda dedukcyjna (<i>Beata Rawa</i>)	329
154. Metoda dodawania (addytywna) (<i>Beata Rawa</i>)	330
155. Metoda <i>ex ante</i> (<i>Beata Rawa</i>)	331
156. Metoda <i>ex post</i> (<i>Beata Rawa</i>)	332
157. Metoda koszt plus (<i>Jarosław F. Mika</i>)	332
158. Metoda marży transakcyjnej netto (<i>Jarosław F. Mika</i>)	333
159. Metoda podziału zysku (<i>Jarosław F. Mika</i>)	334
160. Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej (<i>Jarosław F. Mika</i>)	336
161. Metoda szósta (<i>Jarosław F. Mika</i>)	339
162. Miary statystyczne (<i>Beata Rawa</i>)	339
163. Miary tendencji centralnej (<i>Beata Rawa</i>)	341
164. Mikroprzedsiębiorca (<i>Paweł Rosiński</i>)	342
165. Minimum (<i>Beata Rawa</i>)	344
166. Minister do spraw finansów publicznych (<i>Paweł Rosiński</i>)	345
167. Moment sporządzenia analizy cen transferowych (<i>Beata Rawa</i>)	346
168. Monitor Polski (<i>Paweł Rosiński</i>)	347

N

169. NACE (<i>Beata Rawa</i>)	351
170. Najem (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	353
171. Należności licencyjne (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	357
172. Narzut brutto ze sprzedaży (<i>Beata Rawa</i>)	360
173. Narzut EBIT (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	360
174. Narzut netto ze sprzedaży (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	361
175. Narzut operacyjny (<i>Beata Rawa</i>)	362
176. Narzut zysku (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	364
177. Narzut zysku brutto (<i>Beata Rawa</i>)	365
178. Netting (cash netting) (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	366
179. Niedostateczna kapitalizacja (cienka kapitalizacja) (<i>Aleksandra Chojnacka</i>) ...	367
180. Niepodatkowe metody szacowania cen (<i>Paula Arciszewska</i>)	368
181. Nierezydent (<i>Paweł Rosiński</i>)	372
182. Niezrealizowane zyski (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	373
183. NIP (<i>Paweł Rosiński</i>)	379

O

184. „Objaśnienia podatkowe” – ogólne wyjaśnienia przepisów prawa podatkowego (<i>Paula Arciszewska</i>)	381
185. Obowiązek posiadania dokumentacji podatkowej (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	382
186. Obowiązki sprawozdawcze (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	384
187. Obwieszczenie ministra właściwego do spraw finansów publicznych (<i>Paweł Rosiński</i>)	388
188. OECD (<i>Paweł Rosiński</i>)	389
189. Okres objęty analizą cen transferowych (<i>Beata Rawa</i>)	389
190. Operacje gospodarcze (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	390
191. Opis podmiotu powiązanego (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	394
192. Opis transakcji (<i>Paula Arciszewska</i>)	394
193. Opłata prolongacyjna (<i>Paweł Rosiński</i>)	395
194. Oprocentowanie obligacji (<i>Michał Mika</i>)	397
195. Oprocentowanie zmienne (<i>Michał Mika</i>)	399
196. Ordynacja podatkowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	402
197. Organ podatkowy (<i>Paweł Rosiński</i>)	403
198. Osoba fizyczna (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	405
199. Oświadczenie o sporządzeniu lokalnej dokumentacji cen transferowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	405
200. Otoczenie konkurencyjne (kluczowi konkurenci) (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	410
201. Otoczenie rynkowe (<i>Beata Rawa</i>)	410

P

202. Papiery wartościowe (<i>Beata Rawa</i>)	413
203. Patent (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	413

204. Piramida Du Ponta (<i>Beata Rawa</i>)	414
205. Planowanie finansowe (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	416
206. Pochodne instrumenty finansowe (derywaty) (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	418
207. Podatek od towarów i usług w cenach transferowych (<i>Michał Mika</i>)	420
208. Podatek u źródła (<i>Paweł Rosiński</i>)	422
209. Podatkowa grupa kapitałowa (<i>Paweł Rosiński</i>)	423
210. Podatnik (<i>Paweł Rosiński</i>)	425
211. Podmiot (<i>Paula Arciszewska</i>)	426
212. Podmiot krajowy (<i>Paweł Rosiński</i>)	427
213. Podmiot zagraniczny (<i>Paweł Rosiński</i>)	427
214. Podmioty niepowiązane (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	428
215. Podmioty porównywalne (<i>Beata Rawa</i>)	429
216. Podmioty powiązane (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	430
217. Podmioty powiązane konsolidowane metodą pełną (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	432
218. Podmioty powiązane konsolidowane metodą proporcjonalną (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	433
219. Podwójne opodatkowanie (<i>Paweł Rosiński</i>)	434
220. Polityka cen transferowych (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	435
221. Polityka zarządzania płynnością (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	436
222. Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) (<i>Beata Rawa</i>)	437
223. Pominięcie transakcji (<i>Paweł Rosiński</i>)	440
224. Populacja badawcza (<i>Beata Rawa</i>)	441
225. Porozumienie o repartycji kosztów (umowa o repartycji kosztów, <i>cost contribution arrangements, CCAs</i>) (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	442
226. Posiadanie pośrednio udziału lub prawa (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	443
227. Postępowanie podatkowe (<i>Paweł Rosiński</i>)	446
228. Powiązania (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	447
229. Powiązania majątkowe (<i>Paula Arciszewska</i>)	449
230. Powiązania pośrednie (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	450
231. Powiązania ze Skarbem Państwa i jednostkami samorządu terytorialnego (<i>Paula Arciszewska</i>)	452
232. Powiązanie bezpośrednie (<i>Paula Arciszewska</i>)	453
233. Powiązanie podatnika z zakładem zagranicznym (<i>Paula Arciszewska</i>)	454
234. Powiązanie rodzinne (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	455
235. Powiązanie rodzinne wynikające z pokrewieństwa do drugiego stopnia (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	457
236. Powiązanie rodzinne wynikające z powinowactwa do drugiego stopnia (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	458
237. Powiązanie rodzinne wynikające z pozostawania w związku małżeńskim (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	459
238. Powiązanie spółki niemającej osobowości prawnej i jej wspólników (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	460
239. Pożyczka (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	461

240. Pożyczka fasadowa (<i>Michał Mika</i>)	463
241. Prawo głosu w organach kontrolnych, stanowiących lub zarządzających (<i>Paula Arciszewska</i>)	466
242. Prawo przedsiębiorców (<i>Paweł Rosiński</i>)	467
243. Procedura szacowania dochodu z transakcji pomiędzy podmiotami powiązаныmi (<i>Paula Arciszewska</i>)	469
244. Procedura trójstronna (<i>Beata Rawa</i>)	472
245. Procedura wzajemnego porozumiewania się (MAP – <i>Mutual Agreement Procedure</i>) (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	473
246. Producent o ograniczonych funkcjach i ryzykach (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	477
247. Producent o rozbudowanych funkcjach i ryzykach (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	479
248. Producent w pełni samodzielny (<i>fully fledged manufacturer</i>) (<i>Michał Mika</i>)	481
249. Produkcja kontraktowa (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	482
250. Produkcja prosta (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	484
251. Progi dokumentacyjne (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	486
252. Prognoza finansowa (<i>Beata Rawa</i>)	490
253. Protokół kontroli (<i>Paweł Rosiński</i>)	491
254. Próba badawcza (<i>Beata Rawa</i>)	492
255. Próg powiązań kapitałowych (<i>Paula Arciszewska</i>)	494
256. Przedmiot prowadzonej działalności (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	495
257. Przedsiębiorstwo (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	496
258. Przedział międzykwartyłowy (<i>Beata Rawa</i>)	499
259. Przedział rynkowy (<i>Beata Rawa</i>)	500
260. Przezrystość metody dodawania (<i>Beata Rawa</i>)	501
261. Przepisy przejściowe z zakresu cen transferowych (<i>Paula Arciszewska</i>)	502
262. Przepisy z zakresu cen transferowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	503
263. Przepływy pieniężne (<i>Beata Rawa</i>)	511
264. Przesłanki powstania obowiązku dokumentacyjnego (<i>Karolina Ostapiuk</i>) ...	512
265. Przetarg nieograniczony (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	516
266. Przychód (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	517
267. Publiczna baza danych (<i>Beata Rawa</i>)	520

R

268. Rachunek zysków i strat (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	522
269. Raje podatkowe (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	523
270. Recharakteryzacja transakcji (<i>Paweł Rosiński</i>)	525
271. Refakturowanie (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	526
272. Rentowność operacyjna (<i>Beata Rawa</i>)	527
273. Restrukturyzacja (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	528
274. Rezydent (<i>Paweł Rosiński</i>)	530
275. Rok obrotowy (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	531
276. Rok podatkowy (<i>Paweł Rosiński</i>)	532
277. Rozporządzenie (<i>Paweł Rosiński</i>)	533

278. Rynek geograficzny (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	534
279. Rynkowa wartość narzutu zysku (<i>Paula Arciszewska</i>)	536
280. Rynkowa wartość wskaźnika finansowego (<i>Beata Rawa</i>)	537
281. Ryzyka ponoszone przez strony transakcji kontrolowanej (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	538
282. Rządowa regulacja rynku (<i>Michał Mika</i>)	539

S

283. <i>Safe harbour</i> (<i>Paula Arciszewska</i>)	542
284. Sankcja (<i>Michał Mika</i>)	544
285. Sankcja karna (<i>Michał Mika</i>)	545
286. Sankcja karna skarbowa (<i>Michał Mika</i>)	547
287. Sankcja podatkowa (<i>Michał Mika</i>)	548
288. Sankcje za nieprzedłożenie dokumentacji podatkowej (<i>Karolina Ostapiuk</i>) ...	549
289. Skarb Państwa (<i>Paweł Rosiński</i>)	551
290. Skonsolidowane przychody (<i>Michał Mika</i>)	552
291. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	553
292. Specjalna strefa ekonomiczna (<i>Paweł Rosiński</i>)	555
293. Sprawdzalność metody dodawania (<i>Beata Rawa</i>)	556
294. Sprawozdanie finansowe (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	556
295. Sprawozdanie z działalności jednostki (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	557
296. Stopa referencyjna Narodowego Banku Polskiego (<i>Beata Rawa</i>)	561
297. Stosunek prawny o charakterze powierniczym (<i>Paweł Rosiński</i>)	562
298. Strata (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	562
299. Strategia gospodarcza (<i>Michał Mika</i>)	565
300. Struktura organizacyjna (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	566
301. Struktura właścicielska (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	568
302. Struktura zarządcza (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	569
303. Suma gwarancyjna (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	569
304. Synergia (<i>Michał Mika</i>)	570
305. Systematyczność metody dodawania (<i>Beata Rawa</i>)	571
306. Szef Krajowej Administracji Skarbowej (<i>Paweł Rosiński</i>)	572

Ś

307. Średni kurs walut ogłaszany przez NBP (<i>Paula Arciszewska</i>)	574
308. Środki komunikacji elektronicznej (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	577

T

309. Technika wyceny (<i>Michał Mika</i>)	578
310. Tendencja centralna (<i>Beata Rawa</i>)	580
311. Termin przedłożenia dokumentacji podatkowej (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	581
312. Terminy dotyczące obowiązków w zakresie cen transferowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	584

313. Transakcja (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	588
314. Transakcja jednorodna (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	589
315. Transakcja kontrolowana (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	590
316. Transakcja kontrolowana o charakterze jednorodnym (<i>Paula Arciszewska</i>) ...	591
317. Transakcja niekontrolowana (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	593
318. Transakcja porównywalna (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	594
319. Transakcje finansowe (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	594
320. Transakcje materialne (towarowe) (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	595
321. Transakcje usługowe (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	596
322. Transakcje z rajami podatkowymi (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	598
323. Transakcje zagregowane (połączone) (<i>Aleksandra Chojnacka</i>)	599
324. Trudne do wyceny wartości niematerialne (<i>Jarosław F. Mika</i>)	600

U

325. Uczestnik procedury trójstronnej (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	602
326. Uczestnik transakcji (<i>Paula Arciszewska</i>)	602
327. Udział kapitałowy (<i>Paula Arciszewska</i>)	603
328. Udział lub prawo do udziału w zyskach lub majątku lub ich ekspektatywy (<i>Paula Arciszewska</i>)	605
329. Umowa spółki niebędącej osobą prawną (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	606
330. Umowa wspólnego przedsięwzięcia (<i>Paula Arciszewska</i>)	610
331. Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania (<i>Paweł Rosiński</i>)	612
332. Umowy, porozumienia wewnątrzgrupowe lub inne dokumenty dotyczące transakcji kontrolowanej (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	614
333. Uprzednie porozumienie cenowe (APA – <i>advance pricing arrangements</i>) (<i>Beata Rawa</i>)	614
334. Usługa (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	617
335. Usługa produkcyjna (<i>toll manufacturing</i>) (<i>Michał Mika</i>)	620
336. Usługi o niskiej wartości dodanej (<i>Paula Arciszewska</i>)	621
337. Usługi świadczone na żądanie (<i>Paula Arciszewska</i>)	623
338. Usługi wewnątrzgrupowe (<i>Paula Arciszewska</i>)	625
339. Usługi wspomagające (<i>Paula Arciszewska</i>)	625
340. Usługobiorca (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	626
341. Usługodawca (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	627
342. Ustawa (<i>Paweł Rosiński</i>)	627
343. Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych (<i>Paweł Rosiński</i>)	628
344. Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych (<i>Paweł Rosiński</i>)	629
345. Utrwalona praktyka interpretacyjna (<i>Paula Arciszewska</i>)	631

W

346. Waluta wirtualna (<i>Paweł Rosiński</i>)	633
347. Wartość rynkowa (<i>Paula Arciszewska</i>)	634
348. Wartość transakcji kontrolowanej (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	634

349. Warunki ekonomiczne (<i>Jarosław F. Mika</i>)	638
350. Warunki transakcji (<i>Jarosław F. Mika</i>)	638
351. Wewnętrzne dane porównawcze (<i>Beata Rawa</i>)	639
352. Wewnętrzne porównanie cen (<i>Beata Rawa</i>)	640
353. Wskaźnik analizy płynności finansowej (<i>Beata Rawa</i>)	640
354. Wskaźnik analizy rentowności (<i>Beata Rawa</i>)	642
355. Wskaźnik Berry'ego (<i>Beata Rawa</i>)	643
356. Wskaźnik bieżącej płynności (<i>current ratio</i>) (<i>Beata Rawa</i>)	644
357. Wskaźnik finansowy (<i>Beata Rawa</i>)	645
358. Wskaźnik podwyższonej płynności (<i>Beata Rawa</i>)	646
359. Wskaźnik rentowności sprzedaży (ROS) (<i>Beata Rawa</i>)	647
360. Wskaźnik ROA (<i>Beata Rawa</i>)	648
361. Wskaźnik ROE (<i>Beata Rawa</i>)	649
362. Wskaźnik wysokiej płynności (<i>Beata Rawa</i>)	651
363. Wskaźnik zdolności kredytowej (<i>Beata Rawa</i>)	652
364. Wskaźnik zysku netto (<i>Beata Rawa</i>)	653
365. Wspólne Forum EU do spraw Cen Transferowych (<i>Paula Arciszewska</i>)	654
366. Wykaz wydatków akcjonariusza (<i>Paula Arciszewska</i>)	656
367. Wyłączenie stosowania przepisów o cenach transferowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	658
368. Wymiana informacji w zakresie cen transferowych (<i>Michał Mika</i>)	659
369. Wynik finansowy (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	663
370. Wytyczne OECD (<i>Paula Arciszewska</i>)	666
371. Wywieranie znaczącego wpływu (<i>Paula Arciszewska</i>)	668

Z

372. Zabezpieczenie transakcji (<i>Paula Arciszewska</i>)	670
373. Zagraniczna jednostka kontrolowana (<i>Michał Mika</i>)	672
374. Zagraniczny trust (<i>Paula Arciszewska</i>)	677
375. Zakład zagraniczny (<i>Kamil Jaśkiewicz</i>)	678
376. Zamówienia publiczne (<i>Paweł Rosiński</i>)	681
377. Zasada ceny rynkowej (<i>arm's length principle</i>) (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	682
378. Zdolność do ponoszenia ryzyka (<i>Jarosław F. Mika</i>)	684
379. Zewnętrzne dane porównawcze (<i>Beata Rawa</i>)	684
380. Zewnętrzne porównanie cen (<i>Beata Rawa</i>)	685
381. Zintegrowana część przedsiębiorstwa (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	686
382. Zwolnienia dokumentacyjne (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	687
383. Zwolnienie mikroprzedsiębiorców (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	688
384. Zwolnienie transakcji dokonywanych pomiędzy podmiotami krajowymi (<i>Paula Arciszewska</i>)	689
385. Zwolnienie transakcji objętych uprzednim porozumieniem cenowym (<i>Paula Arciszewska</i>)	690

Ż

386. Żądanie przedłożenia lokalnej dokumentacji cen transferowych lub grupowej dokumentacji cen transferowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	692
387. Żądanie sporządzenia i przedłożenia lokalnej dokumentacji cen transferowych (<i>Karolina Ostapiuk</i>)	693
Autorzy	695

WYKAZ SKRÓTÓW

1. Źródła prawa i wytyczne

k.c.	– ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)
k.k.s.	– ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1958 ze zm.)
Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
k.r.o.	– ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2017 r. poz. 682 ze zm.)
k.s.h.	– ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 505 ze zm.)
o.p.	– ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900 ze zm.)
pr. aut.	– ustawa z 4.02.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1191 ze zm.)
pr. dew.	– ustawa z 27.07.2002 r. – Prawo dewizowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 160)
pr. przed.	– ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646 ze zm.)
p.s.w.n.	– ustawa z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1668 ze zm.)
p.z.p.	– ustawa z 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 ze zm.)
r.c.t.o.f.	– rozporządzenie Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. poz. 2502)
r.c.t.o.p.	– rozporządzenie Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. poz. 2491)
r.d.c.t.o.f.	– rozporządzenie Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie dokumentacji cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. poz. 2509)
r.d.c.t.o.p.	– rozporządzenie Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie dokumentacji cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. poz. 2479)

- r.i.c.t.o.p. – rozporządzenie Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie informacji o cenach transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. poz. 2487)
- u.d.p.p.w. – ustawa z 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688)
- u.KAS – ustawa z 16.11.2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 768 ze zm.)
- u.o. – ustawa z 15.01.2015 r. o obligacjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 483 ze zm.)
- u.o.a.n. – ustawa z 20.07.2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1523 ze zm.)
- u.o.p. – ustawa z 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 623)
- u.o.p.z. – ustawa z 28.10.2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz.U. z 2019 r. poz. 628)
- u.p.d.o.f. – ustawa z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509 ze zm.)
- u.p.d.o.p. – ustawa z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 865 ze zm.)
- u.p.t.u. – ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2018 r. poz. 2174 ze zm.)
- u.r. – ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.)
- u.s.g. – ustawa z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506)
- u.s.p. – ustawa z 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 511)
- ustawa nowelizująca – ustawa z 23.10.2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2193)
- u.w.i.p. – ustawa z 9.03.2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz.U. z 2019 r. poz. 648 ze zm.)
- Wytyczne OECD – Wytyczne w sprawie cen transferowych dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz administracji podatkowych, lipiec 2017 r. (OECD, *Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*, July 2017)

2. Organy orzekające

- NSA – Naczelny Sąd Administracyjny
- SA – sąd apelacyjny
- SN – Sąd Najwyższy
- TS – Trybunał Sprawiedliwości
- WSA – wojewódzki sąd administracyjny

3. Czasopisma i publikatory

BIP	– Biuletyn Informacji Podatkowej
ONSA WSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
POP	– Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
Prz. Pod.	– Przegląd Podatkowy

4. Inne skróty

EOG	– Europejski Obszar Gospodarczy
GUS	– Główny Urząd Statystyczny
KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
NBP	– Narodowy Bank Polski
NIP	– numer identyfikacji podatkowej
PGK	– podatkowa grupa kapitałowa
PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności

WSTĘP

Procesy ekonomiczne zachodzące w gospodarce rynkowej oparte są na transferze pieniądza. Przepływ pieniądza służy realizacji celów przedsiębiorstwa. Z kolei funkcja celu stanowiąca kryterium podejmowania racjonalnych decyzji dotyczy w głównej mierze maksymalizacji zysku, a dążenie do osiągnięcia zysku jest tradycyjnym kryterium decyzyjnym przedsiębiorstw ekonomii neoklasycznej¹.

Celem większości przedsiębiorstw w krótkim okresie jest maksymalizacja zysku, natomiast w perspektywie długoterminowej (brak stabilności otoczenia ekonomicznego, regulacji prawnych) celem przedsiębiorstwa może być zachowanie dotychczasowego udziału w rynku, utrzymanie liczby kontrahentów czy przychodów rocznych, a niejednokrotnie również wskaźników finansowych, w szczególności kluczowych wskaźników rentowności.

Analiza przedsiębiorstwa może być oparta na podejściu przedmiotowym lub behawioralnym. Podejście behawioralne (podmiotowe) koncentruje się w głównej mierze na indywidualności podmiotu, jego odrębności na tle otoczenia, ekonomicznych interesów i wartości, jakimi się kieruje². Jednym z celów analizy ekonomicznej przedsiębiorstwa jest wskazanie jego roli i miejsca na tle branży, w jakiej prowadzi działalność.

Realizacji celów zarówno krótkoterminowych, jak i długoletnich służą transfery kapitału: aktywów materialnych, w formie finansowej lub aktywów niematerialnych. Dokonywanie transferów dotyczy podmiotów działających w grupach kapitałowych. Przerzucaniu aktywów materialnych lub usług pomiędzy podmiotami definiowanymi jako podmioty powiązane towarzyszą często cele podatkowe. Zmniejszanie zobowiązań podatkowych w krótkim okresie lub zwiększanie straty podatkowej w celu wykorzystania jej do optymalizacji podatkowej w dłuższej perspektywie czasowej naraża przedsiębiorstwa na ryzyko doszacowania podatku. W szczególności przed-

---

¹ J. Czekał, Z. Dresler, *Zarządzanie finansami przedsiębiorstw. Podstawy teorii*, Warszawa 2005, s. 16.

² J. Komorowski, *Cele przedsiębiorstwa a rozwój gospodarczy. Ujęcie behawioralne*, Warszawa 2012, s. 26.

siębiorstwa działające w dużych grupach międzynarodowych narażone są na ryzyko weryfikacji sposobu kalkulacji cen przepływów transakcyjnych.

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w celu ochrony rynku, gospodarek państw będących członkami OECD, wydaje rekomendacje (wytyczne) w zakresie sposobu dokumentowania transakcji grupowych. Na podstawie takich wytycznych polski ustawodawca wprowadził stosowne przepisy regulujące obowiązki sprawozdawcze nakładane na podmioty powiązane. W związku ze zmieniającymi się rekomendacjami OECD również w Polsce dochodzi w ostatnich latach do częstych zmian przepisów.

Ostatnie zmiany, które weszły w życie z dniem 1.01.2019 r., wprowadziły nowe obowiązki dokumentacyjne dla podmiotów powiązanych, zmieniły hierarchiczność wyboru metody weryfikacji ceny transferowej, zmieniły zasady raportowania oraz wprowadziły nowe instytucje regulacyjne (m.in. *safe harbours*, *secret comparables*, recharakteryzację i pominięcie transakcji, korektę cen transferowych). Obowiązki nałożone przez ustawodawcę na podmioty rozumiane jako podmioty powiązane obejmują w szczególności obowiązek sporządzania podatkowej dokumentacji krajowej, dokumentacji grupowej czy też informacji o cenach transferowych TP-R (*Transfer Pricing Report*).

Prezentowana publikacja przedstawia zagadnienia dotyczące cen transferowych w ujęciu encyklopedycznym. Jest to zarazem pierwsza publikacja na rynku wydawniczym, która omawia zagadnienie podmiotów powiązanych oraz obowiązków sprawozdawczych z zakresu cen transferowych w strukturze hasłowej.

Leksykon zawiera omówienie haseł, które zostały sformułowane na podstawie aktów normatywnych. Przy wyborze haseł posłużono się w szczególności przepisami ustaw oraz rozporządzeń dotyczących osób prawnych (analogiczne regulacje dotyczą podatników ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych). Kluczem doboru haseł była analiza istotnych z punktu widzenia autorów pojęć dobranych z następujących aktów:

- rozdziału 1a ustawy z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 865 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2491),
- rozporządzenia Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie dokumentacji cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. poz. 2479),
- rozporządzenia Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie informacji o cenach transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. poz. 2487),

- rozporządzenia Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. poz. 2474),
- obwieszczenia Ministra Finansów z 21.12.2018 r. w sprawie ogłoszenia rodzaju bazowej stopy procentowej i marży dla potrzeb cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych (M.P. poz. 1286),
- rozporządzenia Ministra Finansów z 28.03.2019 r. w sprawie określenia krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz.U. poz. 600),
- rozporządzenia Ministra Finansów z 24.12.2002 r. w sprawie informacji podatkowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 68).

Leksykon omawia w sposób zwięzły kluczowe zagadnienia z zakresu cen transferowych i może stanowić źródło wiedzy zarówno dla praktyków (doradców podatkowych, przedstawicieli organów podatkowych, sędziów sądów administracyjnych, księgowych, finansistów), jak i dla studentów, wykładowców, trenerów szkoleniowych. Jednocześnie w przypadku konieczności poszerzenia informacji prezentowanych w niniejszym Leksykonie zachęcam w imieniu autorów do sięgnięcia do innych publikacji naszego autorstwa.

Jarosław F. Mika

A

1. Aktualizacja dokumentacji podatkowej

Aktualizacja dokumentacji podatkowej jest sposobem ujawnienia danych dotyczących transakcji kontrolowanych objętych obowiązkiem sporządzenia dokumentacji podatkowej, które są kontynuowane w kolejnych latach podatkowych. Lokalna dokumentacja cen transferowych, która odnosi się do dokumentowanej transakcji, podlega okresowemu przeglądowi i aktualizacji nie rzadziej niż raz na rok podatkowy¹. Celem okresowych przeglądów i aktualizacji dokumentacji podatkowej jest to, aby odzwierciedlała ona rzeczywisty przebieg transakcji wraz ze wszystkimi istotnymi zmianami, które miały miejsce w trakcie ich realizacji².

Aktualizacja lokalnej dokumentacji cen transferowych

W znowelizowanych przepisach z zakresu cen transferowych obowiązujących od 1.01.2019 r. nie ma przepisu odnoszącego się wprost do aktualizacji lokalnej dokumentacji cen transferowych. Na podstawie art. 11k ust. 1 u.p.d.o.p. i odpowiednio art. 23w ust. 1 u.p.d.o.f. podmioty powiązane są obowiązane do sporządzenia lokalnej dokumentacji cen transferowych za rok obrotowy w celu wykazania, że ceny transferowe zostały ustalone na warunkach, które ustaliłyby między sobą podmioty niepowiązane. Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy nowelizującej³ brak uregulowania tej kwestii wynika wprost z przywołanego przepisu i z tego, iż podatnik objęty obowiązkiem dokumentacyjnym w zakresie lokalnej dokumentacji cen transferowych zobowiązany jest do składania oświadczenia o sporządzeniu dokumentacji dla transakcji, które są objęte obowiązkiem dokumentacyjnym. Podmiot powiązany powinien więc po zakończeniu każdego roku obrotowego zweryfikować, dla jakich transakcji kontrolowanych powstał obowiązek sporządzenia lokalnej dokumentacji

¹ M. Kaniewska-Środecka, *Zarządzanie ryzykiem cen transferowych*, Warszawa 2018, rozdział II, s. 5.

² Interpretacja ogólna Ministra Finansów z 28.03.2018 r. w sprawie aktualizacji dokumentacji podatkowej, DCT.8201.6.2018 (Dz.Urz. MF poz. 32).

³ Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, VIII kadencja, druk sejm. nr 2860, s. 201.

cen transferowych, i przygotować odpowiednią dokumentację cen transferowych. Jeżeli podmiot powiązany ma już sporządzoną lokalną dokumentację cen transferowych danej transakcji kontrolowanej objętej obowiązkiem dokumentacyjnym za rok ubiegły, to nie musi jej sporządzać od podstaw. Dokonuje jedynie jej aktualizacji poprzez uwzględnienie wszystkich ewentualnych zmian w porównaniu z rokiem poprzednim.

Aktualizacja analizy porównawczej lub analizy zgodności

Nowe regulacje w art. 11r u.p.d.o.p. i odpowiednio art. 23zd u.p.d.o.f. odnoszą się do **aktualizacji analizy porównawczej lub analizy zgodności**, czyli jednego z elementów lokalnej dokumentacji cen transferowych. Zgodnie z przywołanymi przepisami analiza porównawcza lub analiza zgodności podlegają aktualizacji **nie rzadziej niż co 3 lata**, chyba że zmiana otoczenia ekonomicznego w stopniu znacznie wpływającym na sporządzoną analizę uzasadnia dokonanie aktualizacji w roku zaistnienia tej zmiany. Z przedmiotowego uregulowania wynika, że co do zasady analiza cen transferowych, będąca jednym z elementów lokalnej dokumentacji cen transferowych, podlega aktualizacji co 3 lata. W sytuacji gdy dojdzie do zmiany otoczenia ekonomicznego, aktualizacja analizy porównawczej lub analizy zgodności winna zostać dokonana w roku zaistnienia tej zmiany. Wprowadzona regulacja utrzymuje więc dotychczasowy obowiązek dokonywania aktualizacji analizy porównawczej nie rzadziej niż raz na 3 lata, chyba że zmiana warunków ekonomicznych uzasadnia aktualizację z większą częstotliwością.

W przepisach obowiązujących od 1.01.2017 r. do 31.12.2018 r. w art. 25a ust. 2g u.p.d.o.f. oraz art. 9a ust. 2g u.p.d.o.p. wskazane było, iż „dokumentacja podatkowa dotycząca kontynuowanych w kolejnym roku podatkowym transakcji lub innych zdarzeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1, podlega okresowemu przeglądowi i aktualizacji, nie rzadziej niż raz na rok podatkowy, przed dniem upływu terminu określonego dla złożenia zeznania podatkowego za kolejne lata, w zakresie zawartych w niej informacji, z zastrzeżeniem ust. 2h”.

Interpretacja ogólna Ministra Finansów

Na podstawie przywołanej regulacji Minister Finansów wydał **interpretację ogólną** z 28.03.2018 r. w sprawie aktualizacji dokumentacji podatkowej, DCT.8201.6.2018 (Dz.Urz. MF poz. 32). Wydana interpretacja ogólna odnosi się przede wszystkim do wątpliwości związanych z aktualizacją dokumentacji podatkowych transakcji finansowych, poręczeniowych, które po dacie zawarcia i po ustaleniu warunków współpracy często są realizowane na przestrzeni wielu lat. Interpretacja ta ma również zastosowanie do wszystkich transakcji lub innych zdarzeń kontynuowanych w kolejnym roku lub kolejnych latach podatkowych.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Finansów transakcje finansowe, np. pożyczki, kredyty, emisja obligacji, gwarancje, poręczenia, są co do zasady transakcjami kontynuowanymi w kolejnych latach podatkowych. W takim przypadku dokumentacja podatkowa sporządzona dla takich transakcji w roku podatkowym ich rozpoczęcia powinna podlegać okresowemu przeglądowi i aktualizacji nie rzadziej niż raz na rok podatkowy. Zatem w przypadku gdy w trakcie realizacji transakcji dojdzie np. do przedłużenia terminu spłaty kapitału lub odsetek lub udzielenia kolejnej transzy pożyczki lub kredytu, lub zmiany wysokości oprocentowania, lub zmiany jakichkolwiek innych istotnych parametrów transakcji, podatnik jest obowiązany do uwzględnienia informacji o tych zmianach w zaktualizowanej dokumentacji podatkowej.

W interpretacji wskazano również, iż w przypadku transakcji lub innych zdarzeń kontynuowanych w kolejnym roku podatkowym, nawet gdyby w wyniku przeglądu dokumentacji podatkowej stwierdzono, że nie nastąpiła żadna istotna zmiana, o której mowa powyżej, podatnik nadal jest obowiązany do dokonania aktualizacji dokumentacji podatkowej nie rzadziej niż raz na rok podatkowy. Efektem takiej aktualizacji będzie zatem dokumentacja podatkowa sporządzona za dany rok podatkowy, uwzględniająca m.in. aktualne dane finansowe dotyczące zarówno transakcji lub innych zdarzeń, jak i podatnika.

Konieczność dokonywania okresowych przeglądów i aktualizacji odnosi się także do transakcji lub innych zdarzeń, które rozpoczęły się przed dniem 1.01.2017 r., a których skutki w dalszym ciągu trwają.

W związku z powyższym zmiany istotnych parametrów danej transakcji w trakcie jej realizacji nie oznaczają konieczności przygotowywania dokumentacji przedmiotowej transakcji od podstaw. Jeżeli miały one miejsce, powinny zostać uwzględnione i szczegółowo opisane w aktualizacji dokumentacji podatkowej. W sytuacji gdy w wyniku przeglądu okaże się, że nie nastąpiły istotne zmiany, podatnicy i tak powinni zaktualizować dokumentację podatkową o takie informacje jak m.in. aktualne na dany rok podatkowy dane finansowe.

Przepisy przejściowe

Na podstawie art. 27 ustawy nowelizującej, który ma charakter przepisu przejściowego, analizy danych porównawczych lub opisy zgodności warunków transakcji oraz innych zdarzeń ustalonych z podmiotami powiązаныmi sporządzone przez podatników przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują aktualność przez 3 kolejne lata od daty sporządzenia, chyba że zmiana warunków ekonomicznych w stopniu znacznie wpływającym na analizę danych porównawczych uzasadnia dokonanie przeglądu w roku zaistnienia tej zmiany. W takim przypadku podatnik sporządza analizę porównawczą lub analizę zgodności w sposób określony przez niniejszą ustawę.

Jarosław F. Mika – doktor nauk ekonomicznych (specjalizacja finanse); doradca podatkowy, członek Rady Programowej Instytutu Cen Transferowych; trener szkoleń dla przedsiębiorców oraz organów administracji skarbowej; członek Komisji Konkursowej III edycji konkursu na najlepszą pracę magisterską w zakresie prawa podatkowego, organizowanego przez Krajową Izbę Doradców Podatkowych; specjalizuje się w rozliczaniu transakcji finansowych oraz usługowych prowadzonych przez podmioty powiązane; autor publikacji książkowych z zakresu cen transferowych.

W publikacji omówiono zagadnienia z zakresu cen transferowych zawarte zarówno w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, jak i aktach wykonawczych, zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym od 1.01.2019 r. Książka jest zbiorem haseł wraz z ich opisami i przykładami.

W opracowaniu skomentowano definicje odnoszące się do:

- metod szacowania cen transferowych,
- restrukturyzacji działalności,
- informacji o cenach transferowych (TP-R), do której złożenia zobligowani będą podatnicy do transakcji kontrolowanych w 2019 r.

Autorzy przedstawiają m.in. następujące pojęcia: alokacja kosztów usług wewnątrzgrupowych, analiza rezydualna, bazowa stopa procentowa, czynniki makro- i mikroekonomiczne, dystrybutor o ograniczonych i rozbudowanych funkcjach i ryzykach, etapy badania porównywalności, handlowa baza danych, kategorie transakcji kontrolowanych, komercyjna baza danych, korekta pierwotna i wtórna dochodów podatnika, kryterium czystości kapitałowej, niepodatkowe metody szacowania cen, oświadczenie o sporządzeniu lokalnej dokumentacji cen transferowych, polityka zarządzania płynnością, rynkowa wartość wskaźnika finansowego, transakcje z rajami podatkowymi, wynik finansowy, zwolnienie transakcji objętych uprzednim porozumieniem cenowym.

Leksykon będzie stanowił źródło wsparcia podczas:

- realizacji projektów z zakresu cen transferowych,
- interpretacji przepisów podatkowych,
- analiz związanych z orzecznictwem,
- identyfikacji obowiązków sprawozdawczości podatkowej w ramach prowadzonych badań audytorskich,
- samodzielnego sporządzania dokumentacji podatkowych oraz analiz porównawczych.

Autorami publikacji są konsultanci podatkowi Instytutu Cen Transferowych, którzy doradzają przedsiębiorstwom w sporządzaniu analiz porównawczych, przygotowywaniu dokumentacji podatkowych krajowych, grupowych oraz rozliczaniu podatkowym transakcji specyficznych, w szczególności transakcji usługowych i finansowych.

Książka jest przeznaczona dla doradców podatkowych, ekonomistów i księgowych, a także dla adwokatów, radców prawnych oraz sędziów. Będzie cennym źródłem wiedzy dla pracowników działów księgowych, finansowych, controllingu, jak również biegłych rewidentów oraz audytorów.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8160-672-1

WOLTERS KLUWER POLECA

**PRZEGLĄD
PODATKOWY**